

UKS STRATEGISK PLAN 2022 – 2026

Innhold:

1. Hva er UKS?
2. Grunnleggende virksomhetsområder
3. Hovedprosjekt
4. Fokusområder
5. Hva UKS må ta stilling til i planperioden
6. Forutsetninger for å nå målene

Planperioden er satt frem til UKS sitt årsmøte 2027.

UKS skal være fleksibel, og planen bør revideres i løpet av perioden. Strategiske mål kan oppdateres og tilføres ved styrebehandling med 2/3 flertall. Endring, sletting eller tilføring av hovedprosjekter og fokusområder må vedtas av årsmøtet med alminnelig flertall.

De strategiske målene følges opp i årlige handlingsplaner som utarbeides av styret og administrasjonen og vedtas av årsmøtet etter følgende modell:

Formålsparagraf i vedtekter → UKS' prinsipper → Strategiplan 2022 – 2026 → Årlige handlingsprogram

Strategiplanen ble vedtatt av UKS sitt årsmøte 26. mars 2022.

1. Hva er UKS?

Unge Kunstneres Samfund (UKS) er en landsdekkende norsk fagorganisasjon for profesjonelle kunstnere og et visningssted for samtidskunst i Oslo.

Organisasjonen er tilsluttet Norske Billedkunstnere (NBK).

UKS er organisert som en forening uten selvstendig økonomisk formål, og ble stiftet 28. oktober 1921.

UKS har følgende formål, jf. §2 i UKS' vedtekter:

«UKS skal ivareta medlemmenes faglige, sosiale, økonomiske og ideelle interesser».

UKS har fire grunnleggende virksomhetsområder:

UKS som fagpolitisk medlemsorganisasjon
UKS som samfunn (faglig/sosialt møtested)
UKS som visningssted
UKS som organisasjon og arbeidsplass

UKS har ett hovedprosjekt og to fokusområder i perioden 2022 – 2026:

UKS som møtested

Vilkår for kunstneryrket

Klima og bærekraft

KORT FAKTA→ Det er et felles, offentlig ansvar å sikre en god kunstpolitikk. Unge Kunstneres Samfund kjemper for at alle skal ha mulighet til å etablere seg som kunstner, og til å kunne klare seg gjennom vanskelige tider. Når kostnaden ved å stå i yrket blir for stor, er det særlig de som allerede er marginaliserte i samfunnet som faller fra. For unge kunstnere er det avgjørende å få muligheten til å etablere seg med en forventning om å kunne stå i yrket og bli gamle kunstnere.

2. Grunnleggende virksomhetsområder

UKS har fire virksomhetsområder med følgende strategiske mål 2022 – 2026:

2.1 UKS som fagpolitisk medlemsorganisasjon

- UKS skal ha et fagpolitisk oppdatert styre og utvikle og forbedre bruken av styreseminar og/eller andre formater for å diskutere det fagpolitiske arbeidet. UKS ønsker å ha et aktivt styre som benytter seg av styremedlemmers individuelle kompetanse.
- UKS skal jobbe målrettet for å rekruttere nye medlemmer. UKS skal, etter kapasitet, arbeide for økt synlighet og fagpolitisk aktivitet også utenfor Oslo, med særlig fokus på byene med kunstakademier: Trondheim, Bergen og Tromsø.
- UKS skal delta aktivt i de nettverk og organer som bidrar til å styrke UKS sin fagpolitiske virksomhet.
- UKS jobber fagpolitisk med følgende saker:
 - Følge opp, revidere og evaluere handlingsplanen for likebehandling, vedtatt i 2021.
 - Følge opp levekårsundersøkelsen med fokus på mental helse.
 - Følge opp Kulturrådets evaluering av Kunstnerassistentordningen i 2021, ved å utarbeide en håndbok i 2022 og bidra til å øke synligheten av ordningen.
 - Følge opp Arrangørstøtteordningen og bidra til kunnskapsutvikling og synliggjøring av det selvorganiserte feltet.
 - Arbeide for en kunstnerøkonomireform, med økte utstillingsvederlag, honorarer, stipender og innkjøpsordninger.
 - Følge opp arbeidet med kunstnerboliger i Oslo, med ambisjon om å utvikle kunstnerboligprosjekter i de andre store byene.
 - Arbeide for en bedring av ateliersituasjonen.
 - Styrke organisasjonsdemokratiet ved å tilby opplæring og kurs til kunstsoler og medlemmer.

- Bidra med informasjon og kunnskap om kunst og kunstneres arbeids- og levevilkår til politikere, med sikte på å informere fremtidens kunstpolitikk.
- Bidra med tydelig fagpolitisk argumentasjon i den offentlige debatten, og arbeide for at tillitsvalgte og medlemmer er rustet til å delta i det offentlige ordskiftet.

UKS skal i tillegg vurdere aktuelle saker fortløpende og prioritere disse opp mot de ovennevnte punktene.

- UKS skal prioritere følgende hendelser:

- NBKs landsmøter i 2023 og 2025 og ledermøter i 2022, 2024 og 2026, samt eventuelle ekstraordinære møter.
- Lokalvalg i 2023 og stortingsvalg i 2025. UKS skal ta initiativ til dialog med kulturpolitikere, og arrangere kunstpolitiske debatter i samarbeid med andre kunstnerorganisasjoner og -institusjoner.
- Årlige statsbudsjett og løpende høringer på lokalt og nasjonalt plan.
- Tilstedeværelse på fagpolitiske samlinger som er relevante for prioriterte saker.
- Kunstnerundersøkelsen i 2022
- Kunstnermeldingen i inneværende regjeringsperiode

KORT FAKTA→ UKS har i løpet av de siste årene testet og praktisert flere ulike sammensetninger og modeller for det fagpolitiske arbeidet. UKS har i dag et arbeidsutvalg (AU), bestående av en mindre og aktiv gruppe som inkluderer styreleder, nestleder og et tredje styremedlem, som velges av styret. Dette er viktig for å kunne reagere raskt og for å bygge personlig kjennskap til politikere og andre viktige aktører i feltet. UKS holder styreseminar ved behov. Dette er også svært viktig: UKS sitt fagpolitiske arbeid blir ikke bedre enn styrets samlede kunnskap, erfaring og interesse. UKS har de siste årene økt fra 609 medlemmer (2013) til 631 (2021). Dette er positivt ettersom UKS sin posisjon i kunstfeltet er helt avhengig av en stabil, engasjert og aktiv medlemsmasse av en viss størrelse.

2.2 UKS som samfunn

- UKS skal være et viktig faglig og sosialt møtested for kunstnere, som aktivt bidrar til et dynamisk miljø for medlemmer og andre interesserte som søker kontakt med samtidskunstfeltet.
- UKS skal være inkluderende og ha en transparent virksomhet overfor medlemmene. Utstillinger og arrangementer skal være åpne for allmennheten. Det skal være mulighet for digital deltakelse der det er relevant, for økt tilgjengelighet.
- UKS skal evaluere og forbedre sin kommunikasjonsstrategi.

KORT FAKTA→ UKS ble stiftet i 1921 som et sosialt møtested for kunstnere. Dette gjenspeiles i navnet: Unge Kunstneres Samfund. UKS ønsker å opprettholde et godt faglig miljø blant medlemmene, ved å legge til rette for et kunstnersamfunn for diskusjon og faglig utvikling blant unge kunstnere.

2.3 UKS som visningssted

- UKS skal utvikle visningsrommet sin profil i tråd med UKS' Prinsipper.
- UKS skal legge til rette for en miljøvennlig og sosialt bærekraftig drift av visningsrommet.
- UKS skal fortsette å arbeide for et høyt nivå på sitt kunstneriske program, med utstillinger og prosjekter som setter kunstneren og kunstnerens arbeid i sentrum.
- UKS skal gjennom visningsstedet bidra til at samtidskunsten har lokal, nasjonal og internasjonal synlighet.
- Internasjonal tilstedeværelse og utveksling er en viktig del av at UKS har faglig legitimitet. UKS skal opprettholde en internasjonal tilstedeværelse ved å prioritere faglig utveksling og internasjonalt samarbeid.

- UKS Jury skal sette UKS sitt kunstneriske hovedprogram, og formulere de faglige målene for juryarbeidet.
- UKS skal arbeide for et inkluderende og mangfoldig visningsrom for både utstillere og publikum.
- UKS skal arbeide for økt tilgjengelighet for et bredere publikum, inkludert dem med funksjonsnedsettelse, både i fysiske og digitale rom.
- UKS skal utvikle aktiviteter rettet mot flere publikumsgrupper.
- UKS skal gi arbeid til unge kunstnere gjennom formidlingsoppdrag og andre prosjekter.
- UKS skal sørge for at det ligger gode premisser til grunn for produksjoner i regi av UKS:
 - ved å ha tydelige kontrakter, tett oppfølging og god kommunikasjon med kunstnerne;
 - ved å tilby god produksjonsstøtte, honorar og vederlag for utstillinger.
- UKS skal være pådriver for kritisk tenkning og samtale om samtidskunst.

KORT FAKTA→ UKS sitt program er basert på åpne utlysninger. Juryen ved UKS er identisk med UKS sitt styre, og behandler søknader om medlemskap i forbindelse med styremøtene. Til juryeringen av utstillingsprogrammet velger styret en mindre gruppe bestående av styreleder og tre styremedlemmer, sammen med daglig leder, som også har stemmerett. En mindre gruppe gir hvert jury medlem bedre tid til å vurdere søknadene gjennom en lengre juryprosess.

2.4 UKS som organisasjon og arbeidsplass

- UKS skal revidere og oppdatere nettsiden sin for å tydelig kommunisere organisasjonens historie og den nåværende virksomheten – både det kunstneriske og det fagpolitiske programmet. Nettsiden skal utformes i tråd med DIFs retningslinjer for universell utforming.

- UKS skal fortsette sitt fokus på organisasjonsstruktur. Utviklingen av organisasjonen, det interne arbeidsmiljøet, arbeidsforhold, og kommunikasjon skal styrkes gjennom interne samtaler, innhenting av kunnskap og uttesting av ulike modeller.
- UKS skal arbeide for å utvide staben for å styrke utstillingsvirksomheten og det fagpolitiske, medlemsorienterte og sosiale arbeidet.
- UKS skal arbeide for en økning i driftsstøtte for å styrke økonomien i de nye lokalene i Keyzers Gate 1.
- Leiekontrakten for Keyzersgate 1 skal reforhandles og opsjon for forlengelse skal meldes fra 30.11.2023 (senest 31.5.2024).
- UKS skal dele ut stipender fra Stiftelsen Snorre Andersen, Maleren Ambrosius Egedius og hustrus legat (SAMAEHL).

KORT FAKTA→ SAMAEHL ble opprettet i sin nåværende form gjennom sammenslåingen av to legater: Snorre Andersens Legat og Maleren Ambrosius Egedius' og hustrus legat. Legatet skal gå «til støtte av yngre, begavede kunstnere.» UKS deler ut stipender hvert år fra fondet etter retningslinjene SAMAEHL.

3. Hovedprosjekt

UKS har ett hovedprosjekt i planperioden:

UKS som møtested

UKS skal fortsette arbeidet for langsiktighet og stabilitet i form av permanente lokaler. De nye lokalene i Keyzers gate 1 skal gjennom utforming, bruk og økonomiske rammer styrke UKS sin helhetlige aktivitet, både som faglig-sosialt samfunn, kunstnerorganisasjon og som visningssted for samtidskunst.

- UKS skal utvikle lokalene i Keyzers gate 1 i som en del av arbeidet for permanente lokaler.

- UKS skal utvikle lokalene i Keyzers gate 1 i lys av UKS' Prinsipper.

For de nye lokalene i Keyzers gate 1 må startes en reforhandling av leieprisen fra 18 til 12 måneder før avtalen løper ut, altså fra 30.11.2023 til 31.05.2024. Avtalen løper til 31.05.2025, med opsjon på forlengelse til 01.10.2031.

KORT FAKTA→ UKS har holdt til i ulike lokaler: Rådhusgata 19 (1936 – 2003); Lakkegata (2003 – 2014); Kristian Augusts gate 15 (2014); St. Olavs gate 3 (2014 – 2021). I 2021 tok UKS over en leiekontrakt for Søilen teater i Keyzers gate 1.

4. Fokusområder

4.1. Vilkår for kunstneryrket

Vilkår og tilgang til kunstneryrket har alltid vært i kjernen av UKS sitt arbeid. De siste årene har vi sett en økt, interseksjonell bevisstgjøring om sosial rettferdighet i samfunnet, mens motreaksjoner har satt preg på debattklimaet. Utviklingen gjør det nødvendig for UKS å utvide perspektivet på det fagpolitiske arbeidet. Å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget for fagpolitikken blir viktig i planperioden.

I 2021 avholdt UKS en seminarrekke med fokus på sosial rettferdighet, levekår og kunstnernes politiske muligheter. UKS skal i de kommende årene arbeide for en utvikling og kvalifisering av disse feltene, samtidig som vi arbeider for konkrete forbedringer av vilkårene på områdene:

- Likebehandling og mangfold
- Universal utforming og tilgjengelighet for alle
- Helse, mental helse og levekår

KORT FAKTA→ UKS sine prinsipper bygger på at kunst, og kunstnerisk ytringsfrihet, er en essensiell del av et demokratisk samfunn. Samfunnet trenger et mangfold av kunstneriske prosesser og å anerkjenne verdien av kunst som ytring. Det er et felles, offentlig ansvar å sikre en god kunstpolitikk og å verne om kunstnerisk ytringsfrihet. UKS skal legge til rette for eksperimentering og fri, skapende virksomhet. I kunstpolitikken skal UKS fremme kunstfeltets ideelle prinsipper, herunder likebehandling, kunstnerisk samarbeid og solidaritet.

4.2. Klima og bærekraft

Klimakrisen berører kunstfeltet både gjennom den globale kunnskapsutvekslingen, økonomi- og klassespørsmål og den enkeltes ansvar og muligheter ovenfor større politiske prosesser.

I perioden 2022 – 2026 skal UKS arbeide med klima og bærekraft med mål om å utvikle en bedre forståelse av organisasjonens plass og muligheter for å opptre etisk og bærekraftig i en planetarisk krisetid.

- UKS skal vurdere organisasjonens virke og infrastruktur i bærekraftperspektiv.
- UKS skal gjennom planperioden arbeide for å sette klima- og bærekraftsspørsmål på dagsorden på kunstfeltet og i kunstpolitikken.
- UKS skal samarbeide med relevante institusjoner og organisasjoner med mål om å utvikle en strategi for klima- og bærekraft for UKS innenfor planperioden.

5. Hva UKS må ta stilling til i planperioden

I planperioden må UKS ta aktive valg i møte med følgende problemstillinger:

Ny aktivitet i nye lokaler

Styret i UKS bør ta stilling til hvordan og i hvilken grad UKS skal utvikle seg på lang sikt, med tanke på stab, drift- og produksjonsbudsjett, og særlig ønsket om permanente lokaler. Lokalene i Keyzers gate 1 gjør det både mulig og nødvendig med økt aktivitet, men hvilken profil er riktig for UKS med tanke på fremtidig drift?

Politiske kjernesporsmål

Styret i UKS bør forankre undersøkelsene av vilkår for kunstneryrket og kunstfeltets infrastruktur i UKS' Prinsipper. Kunstpolitikken påvirkes også av utviklingen av bredere politiske diskusjoner, for eksempel om mangfold eller ytringsfrihet, og av hendelser som krig og pandemi. Styret må løpende vurdere hvilke spørsmål og arenaer som har betydning for UKS og medlemmene.

Fagpolitikk, samfunn og visningssted

Styret i UKS bør diskutere fordelingen av ressurser til fagpolitisk arbeid, oppgaven som medlemsorganisasjon, og visningssted for kunst, sett i lys av UKS sin formålsparagraf: «UKS skal ivareta medlemmenes faglige, sosiale, økonomiske og ideelle interesser». Hvordan, og i hvilken grad oppnår UKS tilfredsstillende resultater for medlemmene? Hvordan kan styre sikre at ambisjonene om likebehandling og tilgjengelighet blir fulgt opp i organisasjonen? Hvilke muligheter gir lokalene i Keyzers gate 1 til en ny dynamikk mellom virksomhetsområdene?

KORT FAKTA→ UKS ble opprettet som en selskapsklubb, som etter hvert utviklet seg til mer ordinær galleridrift. Visningsstedet er i dag den største finansieringskilden til UKS gjennom driftstilskudd over statsbudsjettet (fra og med 2021) og fra Oslo kommune. Det gjør at daglig leder med stab primært arbeider med utstillingsprogrammet, mens styret primært arbeider med fagpolitikk, godt støttet av staben.

Nasjonal kulturpolitikk – hvilken vei går den?

UKS er i dag avhengig av økonomiske bidrag fra stat og kommune. Hvordan harmoniserer dette med den norske kulturpolitikken de neste fem årene? For å øke driftsbudsjettet kan det være nødvendig å styrke egeninntjeningen, men vil det bety at UKS må organiseres annerledes? Dette må også ses i sammenheng med nye lokaler og ikke minst stortingsvalget i 2025: hvilket nivå skal det fagpolitiske arbeidet ligge på for å gjenspeile den nasjonale kulturpolitikken i denne kommende regjeringssperioden?

KORT FAKTA→ Den nye regjeringen varsler økt fokus på kunstnerøkonomien i kommende periode. SV, som er støtteparti på Stortinget, har med honorarordningen i sitt alternative budsjett for 2022 – ellers er både utstillingsøkonomi og kunstnerøkonomi områder som vil bli utviklet gjennom de neste fire årene.

6. Forutsetninger for å nå målene

For å kunne nå de målene som er satt for UKS i planperioden, ligger følgende forutsetninger til grunn:

- UKS er som kunstnerstyrt institusjon avhengig av at styret fungerer godt. Det er derfor viktig at styremedlemmer tilbys nødvendig opplæring, og at det er tilstrekkelig takhøyde til at alle deltar og at alle tør å si ifra.
- UKS er en institusjon med få ansatte. Det er derfor viktig at det legges til rette for at UKS skal være en god arbeidsplass med en stabil stab som utgjør et godt samarbeidende og fleksibelt team, hvor de ansatte og styret har en felles forståelse av styrevedtak og forventninger til resultater.
- UKS sin eksistens er basert på at institusjonen har tillit hos kunstnere, og at kunstnerne knyttet til UKS er aktive i miljøet og deltagende i diskusjoner. Dette bidrar positivt i UKS sin utvikling og kan bidra til at medlemstallet øker.
- UKS sin økonomi er sårbar. En sentral forutsetning er at driftstilskuddet over statsbudsjettet og fra Oslo kommune opprettholdes og økes. Dette fordrer igjen at UKS har god kontakt med tilskuddsgiverne og at nøkkelpersoner som politikere, saksbehandlere og rådgivere, har kunnskap om UKS sin rolle i kunstfeltet, samt at UKS lykkes med å profilere sitt fagpolitiske og kunstneriske program i ulike medier.
- UKS må være relevant som visningssted for kunstnere og publikum. Visningsstedets posisjon bør gjenspeiles i besøkstall, og UKS bør utarbeide besøksmål tilpasset hver utstilling.
- UKS, både stab og styre, må være lydhøre for kunstfeltets behov og utvikling.